ÇANKIRI ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Çankırı Belediyesi
Dr. Rıfkı Kamil Urga
Çankırı Araştırmaları Merkezi
KASIM - 2008

HALİL İNALCIK

PROF. DR. HALİL İNALCIK İLE TARİH, TARİHÇİLİK VE YEREL ARAŞTIRMALAR ÜZERİNE BİR SÖYLEŞİ

Erhan METİN *

Çankırı / 10 Mayıs 2008 Cumartesi)

Erhan Metin: Hocam Çankırı yaran kültürüne günümüz perspektifinden baktığınızda nasıl değerlendiriyorsunuz?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Efendim dün tanık olduğum (yaran meclisi) merasimini dikkatle, büyük bir zevkle ve iftiharla izledim. Bu merasime katıldığım için kendimi mutlu sayıyorum. Ve beni davet edenlere çok müteşekkirim. Başta Çankırı Araştırmaları Merkezi; cidden çok güzel ilmi çalışmalar gerçekleştiriyor ve bu amaçla Çankırı tarihine ışık tutacak belgeleri bir araya getirip bir arşiv oluşturuyorlar. Çankırı için bu övünülecek bir gelişmedir.

Dün müşahede ettiğim merasim ahi merasimdir aslında. Tamamen eski geleneği, yani 700-800 sene önce kaynaklardan öğrendiğimiz, gördüğümüz esaslar muhafaza edilmiştir. İsimler değişebilir, fakat tamamen ahi geleneğinin devamını Çankırı'da gördük. Ahi teşkilatı özellikle şehirlerdeki esnafın bir sosyal -bugünkü tabirle- sivil toplum kurumudur. Devletin dışındadır. Hatta devlet ortadan kalktıktan sonra bile, mesela Anadolu'da 13. asır sonlarında, devlet içinde anarşinin hakim olduğu zamanlarda, Ahiler idareyi ele almışlardır. Toplumu korumuşlardır. Türk Tarihinde Ahiliğin çok önemli yeri vardır. Vesikalarda Anadolu'nun her tarafında görüyoruz. Ancak ahilik bir sivil toplum örgütü olduğu halde genel kültürün etkisi altındadır. Özellikle sufiliğin Anadolu'da o zamanlar hakim olması dolayısıyla özellikle tasavvufun bazı tesirleri olmuştur. Bize kadar gelen şekliyle ahilik teşkilatında İslam, tasavvufla beraber din tabii ağır basmaktadır. Kur'an'dan sureler okunmaktadır.

Çankırı Yaran Meclisindeki baş-ağa ahidir, küçük başağa ahilik teşkilatındaki nakiptir. Yaran Meclisindeki Çavuşun o zamanki karşılığı Kethüda (Kahya)'dır. Kahya her örgütte dış alemle ilişkiyi kuran temsilcidir. Birde Yiğit-Başı var. Bu merasimde (Yaran Meclisi) onu görüyoruz, var.

Erhan Metin: Ahi teşkilatında "yiğit başı" dediğimiz kişinin günümüz yaran meclisindeki karşılığı kimdir, hocam?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Yiğit-Başı dediğimiz herhalde Çavuş olacak. O mecliste iç nizamı, protokolu sağlar. Ona yiğitbaşı derlerdi eskiden.

Aslında bu teşkilatta ve bütün sosyal kurumlarda üç kademe vardır.

I) Şagird (Çırak)

II) Kalfa

III) Usta. Bu üçlü teşkilatı ahilikte ve dün gördüğümüz merasimde (yaran meclisi) buluyoruz. Hiyerarşik olarak ilk kademede Şagirdler, ikinci planda kalfalar ve üst kademede de ustalar gelmekteydi.

Demek ki biz esnafta ve ahilikte bu sosyal organizasyonun devamını görüyoruz. Çankırı'daki yaran meclisinde de görüyoruz. Fakat köylere intikal edince; köy odasında gençlerin toplanıp, ahilik ahlakını öğrenmeleri için toplantılar vesile oluyor. Yani köy odasında, öğretim tamamen ahilik esaslarında cereyan ediyor. Şehirdekilere Ahi demek lazım ama biz yaran meclisi diyoruz. Yaran meclisi köyde, köy odasında gençlerin toplanıp ahlak kaideleri, sosyal kaideleri öğrendiği yerdir. Bu suretle biz ahilik esaslarının köylere kadar yayılmış olduğunu onun

* Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

Bu söyleşi Çankırı Belediyesi Dr. Rıfkı Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi adına yapılmış olup, tarih biliminin üstadı Prof. Dr. Halil İnalcık Hocanın, Çankırı'yı teşriflerine öncülük ederek bu söyleşinin gerçekleştirilmesine imkan sağlayan Çankırı Araştırmaları Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı Yüksel Arslan'a teşekkür ediyorum.

ahlak esaslarının -mesela: eline, beline, diline, sahip ol prensibinin- köy gençlerine de telkin edildiğini, bu suretle bütün sosyal hayatımızın ahlak, etik temelini oluşturduğunu görüyoruz. Mesela: Çok üzerinde durdukları bir şey bu etikte, nedir? İtaat, hırsızlık yapmamak. Esnaf teşkilatında, -ustanın otoritesine gençler karşı gelebilir, hırsızlık yapabilir- bütün bunları önleyen bir ahlak, etik gerek. O zamanki sosyal nizam bunu ister, yani; ustaların üstün olması, otorite sahibi olmasını sağlayan bir etik bu. Yeni yetişen, azgınlığa sapacak olan gençleri ustanın mutlak otoritesi altında sosyal teşkilatlanmayı garanti atına alan; ahlaksızlığı, hırsızlığı, azgınlığı önleyen bir sivil toplum örgütlenmesidir. Çankırı'da bu ruhu yaran meclisi aynen canlandırmaktadır. Tabi ki zamanımızın etiği başkadır. Ama bizim 1000 sene sosyal hayatımızı örgütleyen ahi etiğidir.

Erhan Metin: Yaran Kültürünü devam ettirebilmek için veya bu kültürün sürdürülebilirliğini sağlayabilmek adına sizce neler yapılmalıdır?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Bence bugün de sosyal hayatımızda barış, sevgi, birlik ve beraberliği temin etmek için bunlar geçerli prensiplerdir. Mesela bugün gençlerimiz erken yaşlarda uyuşturucuya, içkiye alışıyor, her türlü ahlak kuralına karşı geliyor. "Annesini öldüren kız" haberini geçenlerde gazetede okuduk. Bütün bunlar, kendi kültürüne karşı küçümseme, yabancılaşmadan kaynaklanıyor, selamlaşması bile değişmiş bir gençlik var. Bay bay diyor. Biz vedalaşırken Allaha ısmarladık deriz biz, ne güzel. Ayrıldığımız kişiyi Allahın koruyuculuğuna bıraktığımızı ifade eder. Bugün, bay bay. "Bay bay" da aynı manadadır İngilizce. Yani, kendimizi yabancı bir kültürün taklitçisi durumuna düşürüyoruz. Demek ki toplum kendimize ait 1000 senelik geleneklerimizden alacağımız dersler var. Bunu yeni şartlara göre sürdüreceğiz, toplumumuzu insani bir seviyede tutmak için bu etik esaslarını bırakmayacağız, -tabii o zamanki toplum, o zaman ki kültür başka şartlara tâbi idi, ama- bugünkü şartlara uydurulabilecek temel prensipler hala geçerlidir. Geçmişimizi iyi öğrenmeliyiz.

Erhan Metin: Çankırı Yaran Kültürü içerisinde farklı kültür tesirleri var mıdır?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Bizim toplumumuz, devletimiz iki kaynaktan, iki büyük medeniyetten gelir. Birisi Orta Asya medeniyeti, ikincisi Yakındoğu medeniyeti.Yakındoğu medeniyetinin en yüksek şekli İran'da başarılmıştır. İran'daki büyük devletler, Selçuklular Anadolu'da bu geleneği benimsemişlerdir. İkincisi Orta Asya'dan gelen Türk töre geleneğidir. Devlet otoritesi, kanunlara itaat geleneği Türk geleneğidir. Mesela Orhun abidelerinde ne diyor: "Ben hakan oldum ve töremi koydum". Yaran meclisindeki "tura" da töreyi temsil eder. Kanun her şeyin üstündedir. Osmanlı'da bu anane devam etmiştir örfi kanunlarla. Yani Osmanlıda iki türlü hukuk vardı, dini hukuk yanında bir örfi hukuk, örf ve yasa vardı. Bu Türk Devlet geleneğidir. Demek ki biz Asya'nın iki büyük medeniyetini temsil ediyoruz. Tabii bunun ortaçağa ait artık eskimiş, hükmü geçmiş olanlarını bir tarafa bırakarak esas prensipleri izleyeceğiz, hukukun üstünlüğü prensibi bugünde anayasa rejiminde bizim takip ettiğimiz temel hukuk prensibidir. Bu temelde bizim 2000 senelik geleneğimizi temsil eder. Bugün Yaran meclisinde bunun izlerini görebilmekteyiz.

Erhan Metin: Hocam müsaade ederseniz şimdi birazcık daha yerelden genele doğru gidersek; Günümüz Osmanlı Tarih yazıcılığı hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Efendim, gerçek bir tarih yazabilmek için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir. Bu uzun bir araştırma eğitimi ister. Bence gerçek bir tarihçi beş dili muhakkak bilmelidir. Hepsini konuşacak kadar olmasa bile metinleri doğru anlayabilecek kadar bilmelidir. Beş dil şunlardır. Bir kere geleneksel kültürümüzün kaynakları üç dilde yazılmıştır, Türkçe, Arapça ve Farsça. Mesela Heşt Behişt'i bugün okumuyorlar, Farsça. Halbuki Heşt Behişt Hoca Saadeddin'in kaynağıdır. Yüzde doksan Saadeddin onu Türkçeleştirmiştir. Demek ki İdris-i Bitlisi'yi Farsça'dan okumak lazım. Sekiz cilt yazmış. Arapça bilmek lazım. Kaldı ki bazı eserler Arapça yazılmıştır. Mesela Katip Çelebi'nin Keşfüz Zünun'u, Cenâbi'nin Osmanlı Tarihi filan. Osmanlı İnşa dili, Osmanlıca dediğimiz dili anlamak için Arapça bilmek lazımdır. Ben Bilkent'e geldiğim zaman şart koştum; "Mutlaka Arapça, Farsça Osmanlı Tarihi derslerine konulacaktır" dedim. Şimdi (Bilkent'te) Kerküklü bir arkadaş güzel Arapça öğretiyor, Farsçayı da İran'dan Azeri bir arkadaş öğretiyor. Sonra üç tane batı dilini mutlaka bilmek lazım. Bunlar Almanca, Fransızca, İngilizce, mümkün olursa Rusça.

Neden? tez yapıyor; geliyor. Efendim İşte "Osmanlı-Fransız Ticareti üzerinde tez yapıyorum" diyor. Pekiyi, Fransızca biliyor musun? "Yok bilmiyorum" diyor. Ama Fransızca ticaret üzerinde dört ciltlik bir kaynak var. Onu okumadan nasıl yazarsın, nasıl bu tezi yaparsın? Almanca bilen birisi geliyor. "Efendim Tezimi yaptım. Viyana seferi üzerine", diyorum ki "Karlofça Muahedesinde İngiltere, Hollanda Türkiye'yi desteklediler. Demek ki bu üç dili mutlaka bilmek gerek.

Erhan Metin: Günümüzde Osmanlı Tarih yazıcılığı yapan tarihçilerimiz bu açıdan yeterli donanıma sahip mi?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Yeterli değil. Mesela benim çok tenkit ettiğim bir şey, bugün Aşık Paşazade veyahut Hoca Saadeddin Efendinin kitaplarını sadeleştirme diye bir yöntem var. Bunu bugünkü Türkçeye çeviriyorlar.

Bunlar (sadeleştirilmiş metinler) ciddi bir araştırıcı tarafından kaynak olarak kullanılamaz. Meselâ Aşıkpaşazâde'de azizler diye geçer, bunu dostlar diye sadeleştirdi, orada aziz derviş demek. Aslından okumak lazım, maalesef bugün bu genel bir ceryan. Birçok kitaplar çıkıyor, sadeleştiriyorlar sözde. Ciddi bir tarihçi, araştırıcı bunları (sadeleştirilmiş kitapları) kaynak olarak kullanamaz.

Erhan Metin: Yerel araştırmaların tarih bilimine olan katkıları nelerdir? Yerel araştırmaların gerçekleştirilmesinde dikkat edilecek hususlar neler olmalıdır?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Güzel bir sual. Genel tarih, yerel araştırmalar yapılmadan meydana çıkamaz. Mesela: Batı Anadolu'yu alın, onun kendine özgü şartları var ticaret bakımından Akdeniz'e bağlı. Sivas'a baktığınızda o bölgenin kendine özgü farklı şartları vardır. Demek ki mahalli araştırmalar derinlemesine yapılmalı. Buradan genel sentezlere yönelmeli. Hatta şahıslar üzerinde, mesela, Sokollu. Sokollu'nun (Sırbistan'da Sokol'dan) Osmanlı tarihinde çok önemli rolü var. Sokollu'nun menşei, düşüncesi, siyaseti, rakip olduğu kimseler- Sırbistan'da 400 sayfa bir kitap çıktı- onun politikasını anlayabilmek için derinliğine incelemek lazım. Demek istiyorum ki büyük terkipler yapmadan önce özel araştırmalar, mevzi tarihleri, yerel tarihler, biygorafiler gereklidir. Genel tarih onun üzerine inşa edilecektir.

Erhan Metin: Hocam bu noktada nelere dikkat edilmelidir?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Daha önce söylediğim üzere, yabancı dilleri öğrenmek gerek, mahalli kaynaklara, arşivlere gireceksiniz. Mesela Çankırı, Çankırı üzerinde çok güzel, iyi yoldasınız. Çankırı'ya ait arşiv vesikalarını burada (araştırma merkezi arşivi) topluyorsunuz ve bununla mahalli tarihi esas, gerçek kaynaklara göre araştırıyorsunuz. Böyle çalışmak lazım.

Erhan Metin: Yerel araştırmalarda, araştırma sahasındaki mevcut kutuplar veya birbirine zıt marjinal fikirler nasıl değerlendirilmelidir? Mesela, Aileler arasında rekabet, geçmişten gelen kin ve nefretler olabiliyor, bu durumlarla karşılaşan araştırmacı veya tarihçi ne yapmalıdır?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Bu soruyla araştırmacının objektifliği meselesine geliyorsunuz. Çok güzel. Mesela milliyetçi olabilirsiniz, birisi de sosyalist olabilir, komünist olabilir. Ama tarihci kendi siyasi fikirlerini, inançlarını kesinlikle araştırmalarına karıştırmaması lazım. Benim kitabımı "Klasik Çağ" Balkanlarda altı dile tercüme ettiler, Araplar tercüme ettiler 2 cilt, Osmanlı sosyal ekonomik tarihini çıkarmışlar. Ben orada Arapları küçümsemedim. Bunları yapsaydım okumazlardı beni. Demek ki, objektif olmak için şahsi fikir ve temayüllerinizden tamamen sıyrılacaksınız.

Erhan Metin: Günümüz Türkiye'sinde kutuplaşmaların en aza indirgenebilmesi, birlik ve beraberliğin pekiştirilmesi noktasında tarih eğitiminin üstlendiği misyon ne olmalıdır? Bu misyonun kazandıracakları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Bu hayati bir konu. Türkiye bu yüzden (kutuplaşma sonucu) felaketlere doğru sürüklenebilir. Memlekette birbirini anlamayan birbirini dışlayan kesimler var. Mesela birisi selamlaşmak için bay bay diyor, öteki selamün aleyküm diyor. Başından şapkayı atıp takke giyiyor. Karşılıklı bir kültür zıddiyeti var. Yabancı gözlemciler, siyaset bilimciler Türk toplumunun iki kampa bölündüğünü müşahade ediyorlar. Mesela İspanya'da oldu bu. Biliyorsunuz Katolik halk ile sosyalistler, komünistler arasındaki mücadele sonunda kaç milyon insan öldü orda. Devlet adamları, politikacılar bunu anlamak zorunda, uzlaşma yollarını araştırmalılar. Ben bunu bütün yazılarımda, son "Atatürk ve Demokratik Türkiye" kitabında belirtmeye çalıştım.

Erhan Metin: Bu noktada tarih eğitimine düşen misyon ne olmalı hocam?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Objektif bir tarih buna yardımcı olabilir. Gerçek bir tarihçi her devrin kendine özgü şartlar içinde bir sosyal, siyasi felsefesi olması gerektiğini ortaya koymuştur. İzâfilik, nisbilik yollarını aramak lazım. Önümüzdeki büyük tehlikeyi görerek bu uzlaşmayı mutlaka başarmak gerekir. Tarih eğitiminin de buna göre yeniden gözden geçirilmesi ve uzlaşmaya katkı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerekir.

Erhan Metin: Hocam eğitimde tarih politikasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Kültürce iki kampa bölünmüşlüğün siyasete aksetmesi zamanımızda parti politikalarında da kendisini gösteriyor. Sert bir şekilde darbe'ye, bir iç çatışmaya gitmesi korkusu var. Bunlar son derece tehlikeli gelişmeler. Daha önce söylediğimiz gibi objektif tarih yapmak lazım. Maalesef iki kampa mensup olanlar tarihi kendilerine göre temsil ediyorlar. Bir de içimizde etnik ayrımcılar ortaya çıktı. Bunların bazıları açıkça Türklüğe karşı, Türk Milletine, kültürüne karşı cephe almışlardır.

Erhan Metin: Tarihçi yetiştirme ve yetiştirmiş olduğu tarihçilerden yeterli verimi alma konusunda Türkiye'nin günümüzde çizmiş olduğu tablo sizce nasıldır?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Daha önce konuştuğumuz gibi, siyaset bakımından, etnik bakımdan ayrımcı olanların kasıtlı olarak tarihimizi bozduklarına inanıyorum. Tarihçilik çok çalışma isteyen bir meslek. Tarih yazarken toplumla uğraşıyorsunuz, toplumu anlatıyorsunuz. Onun için tarihçinin sosyal ilimler, ekonomi gibi bilimleri okuması lazım. Ben hukukla başladım. Hukuk fakültesine gittim başlangıçta, ondan sonra ayrıldım tarihçi oldum. Tarihte toplumla uğraştığınız için hukuktan, ekonomiye kadar bütün toplum bilimleri hakkında fikriniz olacak. Ancak o zaman bir toplum tarihi ortaya çıkacaktır. Eskiden devlet tarihi yapılıyordu bizde. Ömer Lûtfî Barkan ile, Fuad Köprülü ile başlayan tarih, toplum tarihi, kültür tarihidir. Meşrutiyetten itibaren tarihi konularımızı toplumdan seçme cereyanı başlamıştır. Bu konuda en büyük üstat Ömer Lütfi Barkan'dır. Kaynaklardan, sosyal tarihimize, iktisadi tarihimize yönelmiştir. Çalışmalarım tamamen o vadidedir.

Erhan Metin: Hocam Osmanlı Devleti'nin 18. yüzyıldan sonraki ekonomik gidişatı hakkındaki düşünceleriniz nelerdir? Bu gidişatın günümüzle benzerlikleri var mı?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Güzel sorular hazırlamışsınız. O zaman Osmanlı Devleti gümrükleri asgariye indirmiş, pazarını yabancı mallarına açmış bir ekonomi izliyordu. Bu da geleneksel İslam, Ortadoğu devlet ve ekonomi anlayışından ileri geliyordu. Osmanlı ekonomik düşüncesi halkın mallara mümkün mertebe ucuz olarak erişmesi için açık pazar politikasını güdüyordu Osmanlı. Gümrükler %3'e inmişti bu rakam Fransa'da bile %10'du. Bu yüzden Avrupa için Osmanlı pazarı -o zaman bütün Arabistan, Anadolu, Rumeli büyük bir pazardı-. Bu pazarı açık tuttuk kapitülasyonları verdik. Yabancılar istediği gibi gelsin, aşağı gümrükle alsın mal getirsin. Bu siyaset 18.asırda pamuklu sanayimizi çökertti. Çünkü halkın en çok para harcadığı tekstil pamuklulardır. Tekstilde Avrupa 18. asır sonunda "machine made good" yani makine mamülü olan tekstiller yapmaya başlayınca, bizim pamuklu pazarı çöktü. Bütün şehirlerde bu işle uğraşan dokumacılar iflas etti. 1840'larda Üsküdar'daki 5000 dokumacı aç kaldı, işsiz kaldı. İngiliz kumaşları geldi. Sonra Amerikan bezi geldi, köylere kadar Amerikan bezi kullanılır oldu. Bütün bunları biz evvelce yerli yapıyorduk. Yerli büyük dokuma sanayimiz vardı. Şehirlerimizin harabisi, sefalet bundan sonra geldi. Bugün aynı açık politikayı gütmektedir, devletimiz, küreselleşme politikası içerisinde. Bence bunları ölçülü yapmak lazım. Bankalarımızı, şirketlerimizi batının kontrolüne veriyoruz, çok dikkat etmek lazım. 18. asırdaki felaketimizi daima düşünerek bugünkü durumumuzu iyice değerlendirmek lazım. Bu kime yarıyor? Bugün 40 milyar dolar açığımız var. Avrupa bizi istismar ediyor 19. asırdaki gibi. Biz gümrük birliğinde kapitülasyon rejiminde olduğu gibi gümrükleri kaldırmışız.

Erhan Metin: Osmanlı Devleti ekonomisindeki kötü gidişatı 19. yüzyılın sonlarına doğru Muharrem Kararnamesi ile ilan etmişti. Muharrem Kararnamesinin Osmanlı tarihindeki yeri ve devletin uluslararası alandaki ilişkileri üzerindeki etkisi ne olmuştur?

Prof. Dr. Halil İnalcık: Osmanlı 1875'de borçlarını ödeyemeyeceğini ilan etti. Ve onun arkasından Rusya bundan istifade etti, 93 harbine girdik. Bu felaketti, başka türlü olamazdı. Aynı şeyi bugün müşahede ediyorum. Aşırı tüketimcilik milletçe iflâsa götürüyor, bir kişiyi alın, kendi kazancının üzerinde borçla yaşarsa o insan mahkumdur. İflas halindedir. 19. asırda Abdülmecid zamanında Fransa'dan aldığımız paraları saraylara, saraylı hanımların mücevheratına verdik. Ondan sonra aracı olan Ermeni, Rum bankacılar saraya dayandılar "borcunuzu ödeyin" diye, perişan olduk rezil olduk. Şimdi aynı şekilde Türkiye güzel araba üretiyor ama insanımız gidiyor yabancı lüks araba alıyor, büyük araba alıyor. Halk kredi kartıyla alışveriş yapıyor. Kredi kartı aldatıcı bir şeydir. Bu yüzden büyük iflaslara, facialara, intiharlara kadar gidiyorlar. Bu aşırı lüzumsuz tüketimcilik sonucudur. Türkiye bu durum içerisindedir, iflas yakındır. 40 milyarlık açık, halkın kredi kartı yüzünden bankalara borçlanması iflâsa götürmekte. Kredi kartı ilk çıktığında "bu halkı aşırı tüketimciliğe sürükler aşırı tüketimcilik bir ülke için ekonomi ve toplum için felakettir" diye yazmıştım.

Erhan Metin: Osmanlı Devleti muharrem kararnamesini ilan ettikten sonra düşmanlarının sayısı arttı. Topraklarına yönelen tehditler arttı. İleriki bir süreçte Türkiye de böyle bir şeyi yaşarsa aynı sonuçları beklemeliyiz diyorsunuz hocam.

Prof. Dr. Halil İnalcık: -Tabi, tabii ki

Erhan Metin: Hocam sorularımıza vakit ayırdığınız ve değerli bilgilerinizi bizlerle paylaştığınız için teşekkür ediyoruz..